

[Miljøministeren]

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Povl Brøndsted):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til miljø- og planlægningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

21) Første behandling af lovforslag nr. L 272:

Forslag til lov om bortfald af automatisk regulering af arbejdsvederlag m.v. på grundlag af reguleringspristallet.

(Fremsat 20/5 86).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Svend Auken (S):

Der kan være to grunde til, at regeringen kommer med dette lovforslag 14 dage før folketinget er færdigt med sit arbejde.

Den ene kan være den, at der skulle være en pinsepakke. Der skulle være et forslag fra regeringen til stramninger over for befolkningen i anledning af højtiden.

Den anden kan være, at regeringens moral trænger til en opstramning, en afstivning. Det svar, som venstre, bl.a. venstres ordfører, har givet på forslaget, kunne tyde på, at behovet har været meget stort. Det, man imidlertid på arbejdsmarkedet spørger sig selv om, er: hvorfor skal vi undgælde for regeringens manglende handlekraft på andre områder?

Under alle omstændigheder er der tale om et klart misbrug af folketingets regler, i hvert fald af ånden i folketingets regler om behandling af forslag herinde. Dette forslag kunne enten vente eller være fremsat for mange måneder siden. Der er ingen grund til, at dette forslag kommer her 14 dage før tingets sommerferie. Det har ingen hastende karakter.

Socialdemokratiet siger klart nej til dette forslag. Det er ensidigt til fordel for arbejdsgiverne på arbejdsmarkedet. Det er ikke ukendt, at man fra arbejdsgiverside både ved overenskomstsituationen i 1983 og ved overenskomstsituationen i 1985 var parat til at betale en endog særdeles pæn pris for at få dyrtidsbestemmelserne ud af de kollektive overenskomster.

Man var parat til at betale for at få dem ud af overenskomsterne. Nu får man forlods taget disse dyrtidsbestemmelser ud af de kollektive overenskomster og dermed gratis opfyldt et af sine væsentligste ønsker, og det sker uden nogen form for modydelse til den anden side.

Det er regeringens vane – eller rettere uvane – tro igen sket uden nogen form for forudgående forhandlinger med de folk, hvis overenskomster det vedrører.

Danmark har i forvejen oplevet den tort under den nuværende regering for første gang i historien at få en alvorlig næse fra den internationale arbejdsorganisation for at have overtrådt vigtige konventioner på arbejdsmarkedet, fordi man suspenderede dyrtidsreguleringen uden at forhandle med lønmodtagernes organisationer herom. Nu ophæver man dem midt under sagens behandling i ILO, igen uden nogen form for forudgående forhandlinger.

Dernæst er vi modstandere af forslaget, fordi det ødelægger forhandlingsklimaet på arbejdsmarkedet. Vi har allerede set det i Bonnerupudvalget, hvor samtlige lønmodtagerorganisationer, LO, FTF, Akademikernes Centralorganisation, har trukket sig ud af Bonnerupudvalgets arbejde, og dette arbejde må derfor siges at ligge i ruiner.

Jeg fik et brev forleden dag, hvor vedkommende, der skrev til mig, sagde, at fortsætter det på denne måde, så går der ikke lang tid, før det bliver et folkekrav at få fru Grethe Fenger Møller tilbage som arbejdsminister igen!

Hos fru Grethe Fenger Møller var der i det mindste rene linjer. Der var det ikke alt muligt sukker godt om, at man da ville respektere parterne, og hvis de var enige, og de skulle have mulighed for at forhandle, osv. osv. Der var det ren tale, dér var det diktatpolitikken uden besmykkelser. Nu er det den samme ensidige og skæve politik, men med

[Svend Auken]

en masse sukkergodt. Lad os dog slippe for denne unødvendige snak.

Man har fra regeringens side bebudet, at man til efteråret ville komme med forslag, der fjerner dyrtidsreguleringen for en lang række offentlige sociale ydelser, det være sig dagpenge, det være sig boligstøtte, det være sig familiedydelser af forskellig art. Så har man som modydelse hertil sagt, at man selvfølgelig også ville fjerne indekseringen på andre områder. Her er man imidlertid ikke særlig konkret, og jeg skal derfor i dag spørge, da jeg har den glæde, at såvel finansministeren som arbejdsministeren og endog statsministeren er til stede, om det også betyder, at dyrtidsreguleringen af afskrivningsgrundlaget i skattelovgivningen af regeringen vil blive foreslået ophævet til efteråret i forbindelse med denne afindeksering af økonomien. Jeg venter naturligvis at få et svar herpå.

Ministeren har som begrundelse for sit indgreb over for arbejdsmarkedet, sit ensidige, ikke-forhandlede indgreb over for arbejdsmarkedet, givet to begrundelser. Den ene er, at man nu har vasket tavlen ren. Jeg har allerede sagt til pressen, at det minder lidt om en misdæder, der bryder ind i rigsregistraturen og fjerner sin egen straffeattest og derefter siger: nu er tavlen vasket ren. Tavlen er jo ikke vasket ren med dette forslag.

Den anden begrundelse, man giver, er, at dette forslag vil bidrage til nedbringelse af prisstigningerne i samfundet. Den altovervejende årsag til, at vi har en så lav inflation, som vi har i øjeblikket, er naturligvis det betydelige fald i de internationale råvare- og energipriser.

Jette Thomsen (KF):

Det kommer såmænd ikke bag på mig, at socialdemokratiet er imod dette forslag, for de har jo været imod alt, hvad denne regering er kommet frem med, så man kunne næsten få det indtryk, at det er den væsentligste grund.

Men vi ved jo, at før regeringen i 1982 suspenderede dyrtidsreguleringen, bidrog den samme selvstændigt til at forstærke inflationen, så den galoperede så meget, at ikke én eneste husmor i dette land kunne lægge et budget, som kunne holde, og det uanset hvor meget mere der kom hjem i lønningsposen.

Nu kan man igen lægge planer i en familie, fordi man ikke længere oplever, at blomkålen, kartoflerne og skjorterne og sokkerne er steget markant fra måned til måned. Nej, den erfaring, vi nu har, taler sit tydelige sprog, og det er første gang i mange år, vi aner en reallønssstigning, og jeg er overbevist om, at hver eneste husmor, hver eneste lønmodtager, ja, hele Danmarks befolkning er mere interesseret i, hvad man kan købe for det beløb, som kommer hjem i lønningsposen, end i det tal, som står øverst på lønsedlen. Og så har det jo altså vist sig, at erhvervslivets konkurrenceevne er øget, og især beskæftigelsen er øget meget.

Hr. Svend Auken spørger, hvorfor dette forslag kommer allerede nu, det kunne da sagtens vente. Ja men hr. Svend Auken ved da udmærket, at både LO og FTF har bedt om at få ren besked om dyrtidsreguleringen, og med dette forslag er de økonomiske forudsætninger lagt frem, således at arbejdsmarkedets parter allerede nu kan gå i gang med at tilrettelægge de kommende overenskomstforhandlinger på en sådan måde, at de også selv kan afslutte dem i 1987.

Nu hører vi så hr. Svend Auken sige nej til dette forslag, og det må betyde, at hr. Svend Auken taler for at beholde dyrtidsreguleringen. Ja men hvad er det da for noget af et parti, som gerne vil give sig ud for at tale lønmodtagernes sag?

Hvad ville hr. Svend Auken have gjort? Ville socialdemokratiet have beholdt dyrtidsreguleringen og igen byde den danske befolkning automatiske stigninger på fødevarer og møbler, ja, også på lægeregninger, tandlægeregninger og forsikringer?

Inflationen er de lavest lønnedes værste fjende. Reguleringen kom altid ½ år bagefter, og svælget mellem de lavestlønnede og de højtlønnede blev større og større.

Hr. Svend Auken spørger også, om regeringens moral trænger til at blive opbygget. Nej, det gør den ikke. Dette forslag er tilmed udtryk for en konsekvent og fornem tankegang og også for en klar forståelse fra regeringens side af, at der skal være balance i tingene, en sådan balance, at regeringen nu forbereder en parallel lovgivning imod automatiske prisreguleringer af f.eks. forsikringspræmier og huslejer.

[Jette Thomsen]

Nej, lad os nu beholde det prisstabile samfund, vi har. Det gavner os alle mest, i hvert fald de lavestlønnede og de ledige.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Bruun Olesen (VS):

Det var jo rørende at høre fru Jette Thomsens tale om blomkål og kartofler og den faste pris på dem. Arbejdsløse har haft så stor reallønsnedgang, at de godt har kunnet lægge et budget, for de har vidst, hvor lidt de har haft at købe for, selv om blomkålspriserne skulle være faste.

Så blev der sagt, at der var en reallønsfremgang i sigte. Ufaglærte og kvinder har ikke nogen reallønsfremgang i sigte for tiden. De har stadig væk en reallønstilbagegang, og lønforskellen f.eks. mellem kvinder og mænd bliver faktisk større og større, så det dejlig stabile samfund med gode blomkålspriser er altså ikke så godt for ufaglærte kvinder, ufaglærte mænd og arbejdsløse.

(Kort bemærkning).

Jette Thomsen (KF):

Det er fuldstændig ligegyldigt, hvilke grupper fru Elisabeth Bruun Olesen bringer ind i denne debat. Automatiske reguleringer har en vis mand skabt i vrede.

Og så synes jeg, man skulle tage og gå ud og spørge lønmodtagerne og de ledige, hvad de helst vil have. Vil de hellere have inflation, eller vil de have en lille reallønsfremgang?

(Kort bemærkning).

Kaj Poulsen (S):

For at forstå fru Jette Thomsens argumentation vil jeg gerne bede fru Jette Thomsen om at skære det ud i pap. Fru Jette Thomsen siger i indledningen til sin tale, at denne dyrtidsregulering har skabt en væsentlig del af inflationen. Det er selvfølgelig et postulat, men når fru Jette Thomsen i afslutningen af sin tale så siger, at enhver jo ved, at disse reguleringer er kommet op til ½ år efter pristigningerne, hvad er det så, der har skabt inflationen, når reguleringerne kommer bagefter? Er det hønen, eller er det ægget, der er kommet først? Nu må det afklares.

(Kort bemærkning).

Jette Thomsen (KF):

Inflationen, den har jeg selv oplevet på min egen krop. Jeg har mærket i min egen forretning, hvilket onde det var, hvordan man hver eneste måned kunne ændre menukort og prislister, hvordan man hvert halve år skulle ind i nye takster for lønningerne, og hvordan lønmodtagerne i ens forretning skulle have mere hvert halve år, uden at de blev gladere, og uden de kunne gå ud og købe mere for pengene. Inflation er et dårligt redskab, og det er en hån mod de lavest lønede.

(Kort bemærkning).

Kaj Poulsen (S):

Nu fik vi så at vide, at hønen var til stede, men ægget?

Det, jeg bad fru Jette Thomsen om, var at fortælle, hvordan lønmodtagerne med dette lovforslags gennemførelse kan blive ramt så voldsomt, som fru Jette Thomsen sagde. På den ene side var det grundlaget for inflationen, og på den anden side fik man altså reguleringen ½ år efter, at pristigningerne var slået igennem. Så kommer fru Jette Thomsen og fortæller om en selvstændig erhvervsdrivende, der sikkert har taget sig godt betalt for alt muligt og har haft fuldstændig frihed til det.

Det har den gruppe, som vi taler om her, ikke. Så vi mangler lige at få at vide, hvem det var, der kom først. Var det hønen, eller var det ægget?

(Kort bemærkning).

Jette Thomsen (KF):

Jeg synes altså, at det er spild af tid, at vi skal til at tale om en høne og om et æg. Til sidst skal jeg måske til at fortælle hr. Kaj Poulsen om storken også, og det tror jeg altså ikke jeg vil.

Men hvad er det, socialdemokratiet kommer og gør? Er det ikke at komme her og bede om inflation igen? Det kan da godt være, at socialdemokratiet taler på toppens vegne i fagforeningerne, men jeg taler på forbrugernes vegne, og dem er der altså flest af – og på fagforeningernes medlemmers vegne.

Tørnæs (V):

[Tørnæs]

Den automatiske dyrtidsregulering blev i sin tid gennemført som et forsøg på at eliminere virkningerne af prisstigninger. Imidlertid har erfaringerne jo klart vist, at den automatiske dyrtidsregulering – uagtet hr. Kaj Poulsens påstand – har virket klart inflationsfremmende. I 1982 havde vi således en inflation på over 10 pct., medens vi i 1986 kan påregne at have en inflation på omkring 2 pct.

Den automatiske dyrtidsregulering har derfor ikke på nogen måde virket efter hensigten; den har været med til at skabe mere inflation, end den har kompenseret for. Dette er også udtrykt ved, at der for første gang i mange år for flere lønmodtagergrupper nu er tale om, at reallønsfaldet er stoppet, og for andre lønmodtagergrupper er der endog tale om reallønsstigninger.

Man kan vel sige, at det er en dårlig idé at knytte løn sammen med prisudvikling. Det synes selvfølgelig også mere logisk at knytte løn sammen med produktion.

Vi mener derfor, det er rigtigt, at der nu fremsættes lovforslag om bortfald af den automatiske dyrtidsregulering; derved gives der efter vores opfattelse et klart signal til arbejdsmarkedets parter. På den baggrund har arbejdsmarkedets parter efter vores opfattelse nemmere ved at indgå løn- og arbejdsvilkårsaftaler, idet der nu ikke ligger nogen indbygget automatik, hvor udefra kommende prisændringer kan give anledning til forhøjede lønomkostninger, herunder også dem, som var begrundet i den tidligere regerings forfejlede økonomiske politik, der jo var medvirkende til den stærke inflation.

Man kan således sige, at tavlen nu er vasket ren, og at det er muligt for arbejdsmarkedets parter at indgå aftaler om løn- og arbejdsvilkår.

Men det er klart, at der for de offentlige ydelser, som indtil 1982 har været underlagt den automatiske pristalsregulering, skal findes en anden reguleringsform. Det gælder f.eks. arbejdsløshedsdagpenge, sygedagpenge, boligydelse og børnetilskud, hvorimod de sociale pensioner og uddannelsesstøtten fortsat som hidtil skal være reguleret efter reguleringspristallet.

Vi mener som sagt, at der er tale om en lovgivning, der i god tid giver et klart signal til arbejdsmarkedets parter, og vi kan give fuld tilslutning til lovforslaget.

Ole Henriksen (SF):

Noget af det første, vi hørte fra ministeren ved hans tiltræden som arbejdsminister, var jo, at de kommende overenskomstforhandlinger skulle føres uden indblanding fra regeringens side. Det var vi mange der syntes var en god idé, vi syntes også, det var rigtigt, at der nu kom en arbejdsminister ude fra det pulserende liv, han vidste nok, hvad det handlede om, hvordan arbejdsmarkedets parter skulle have det, når der skulle føres frie forhandlinger. Nu blev der altså tid til at stille brikkerne op på brættet i fred og ro og så gå i gang med fornuftige frie forhandlinger om overenskomsten i 1987. Nu er det jo muligt, at arbejdsministeren med sin tiltrædelseserklæring – eller hvad vi nu skal kalde den – havde glemt, at der var noget, der hed dyrtidsregulering, for den har jo ikke eksisteret, mens vi har haft den borgerlige regering, og derfor kunne man godt få på fornemmelsen, at der her mere er tale om sådan et hovsaforslag; man huskede i sidste øjeblik, at der var noget, der hed dyrtidsregulering.

Det tror vi nu ikke på er hele forklaringen fra ministerens side. I SF tror vi, at det er et temmelig velforberedt angreb på de kommende overenskomstforhandlinger, og vi tror også, at det er et indgreb, som med vilje er vendt ensidigt mod lønmodtagersiden. Vi mener ikke, at ministeren kan bortforklare det, som står i fremsættelsestalen, og som også hr. Tørnæs sagde heroppefra, at nu er tavlen vasket ren, når vi har fjernet dyrtidsordningen, og så kan vi begynde på et klart og kendt grundlag. Ja, det er da rigtigt, at man kan begynde på det grundlag, at nu er der ingen dyrtidsordning mere, og så kan man begynde at forhandle om en ny dyrtidsordning, for det åbnes der jo adgang til i forslaget, men det, der sker her, er jo sådan set det samme, som når to sætter sig til at spille et spil skak og man så fra den ene side siger: nu tager vi lige dronningen, inden vi går i gang, og så kan vi begynde at spille. Det er faktisk det samme, der sker her, at man laver et enormt handicap over for lønmodtagersiden ved de kommende overenskomstforhandlinger, som betyder, at det væsentlige aktiv, som dyrtidsreguleringen i overenskomsterne er, nu er taget ud af forhandlingerne, og man kan begynde forfra og se, om man kan få lavet f.eks. en anden regulerings-

[Ole Henriksen]

ordning, f.eks. et lavtlønsværn, som der er stillet krav om både af SiD og af andre grupper inden for lavtlønsovrådet. Det er det handicap, som jeg synes er det groveste, der ligger bag ved, at man her afskaffer dyrtidsordningen. Jeg skal kun lige i denne forbindelse nævne, at det er også en grov tilside-sættelse af de henstillinger, som er kommet fra ILO vedrørende disse indgreb, men det lader åbenbart ikke til, at det gør indtryk på regeringen.

Det her er, hvad vi i SF kalder for klassepolitik vendt mod de svageste i samfundet, og det vil vi kæmpe imod. Jeg kan da også sige, at vi selvfølgelig også vil lade os inspirere af, at den slags ting kan foregå, og jeg synes, den borgerlige regering skal være klar over, at de metoder kan vi vende den modsatte vej, når der kommer en regering, som vil tage de svagestes parti. Jeg synes nok, man skal skrive sig bag øret, at den slags ting også er i vente.

Endelig vil jeg sige om den debat, der allerede har været, at der er jo ingen, der kan føre bevis for, at dyrtidsreguleringen overhovedet har haft virkning på inflationen, som det hævdes. Pristallet har jo i forvejen været udsat for en udhuling, således at prisstigningerne ikke slog igennem på fuld vis, når der skulle reguleres, f.eks. var både skatter og, så vidt jeg husker, også olieafgifter og andre ting renset ud af pristallet, inden man lavede disse reguleringer, så at dyrtidsreguleringen var inflationsskabende i sig selv, mangler der bestemt bevis for.

Estrup (RV):

For 3½ år siden, da socialdemokratiet overlod regeringsmagten til den borgerlige regering, påtog det radikale venstre sig et medansvar for at bringe dansk økonomi på fode. Problemerne tårnede sig op på det tidspunkt: stigende ledighed, tvcifret inflation, en rente på over 20 pct., drønende underskud på statsfinanserne såvel som på betalingsbalancen. Det var dengang, den socialdemokratiske finansminister, Knud Heinesen, med brutal pædagogik bevidstgjorde befolkningen om situationens alvor: afgrunden truede.

Hovedhjørnestenen i den nye økonomiske politik, regeringen med vores støtte slog ind på, var en stram indkomspolitik, der kunne

bringe inflationen ned og forbedre konkurrenceevnen. Ikke alt i denne indkomspolitik er lykkedes, men at den har bidraget meget væsentligt til den stærkt forbedrede situation for dansk økonomi, er oplagt, så oplagt, at det store flertal i tinget inklusive socialdemokratiet er enigt i, at der fortsat skal føres en stram indkomspolitik i Danmark.

En af de ting, som indkomspolitikken har haft størst succes med, er kampen mod inflationen. Prisstigninger på 2 pct. årligt, som vi oplever det i dag, var nærmest utopisk i 1982. Når resultatet er blevet så godt, skyldes det i meget stort omfang en bevidst indsats mod automatikken i vor pris- og løndannelse, altså det forhold, at vi automatisk bevilgede hinanden lønstigninger, uanset om der i den reelle økonomiske udvikling var dækning for det, stigninger, som derefter overvæltedes på priserne med nye lønstigninger til følge, en spiral, der skader konkurrenceevnen uden at sikre lønmodtagerne uændret realindkomst. Kort sagt et bidrag til den naive illusion, at det, man får i lønningsposen, er det eneste afgørende, en mekanisme, som har haft yderst skadelige følger for beskæftigelsen.

Dyrtidsreguleringen har været suspenderet siden efteråret 1982. Hvem har savnet den? Ingen! I dag stiger lønnen mere end priserne, reallønnen er stigende. Suspenderingen opfører med udgangen af indeværende overenskomstperiode. Der skal ikke herske tvivl om, at det radikale venstre vil fraråde, at den genindføres. Derfor er det naturligt, at folketinget tager konsekvensen og fjerner automatikken i de gældende overenskomster, som folketinget selv fastlagde sidste forår. Så har folketinget ryddet op efter sig, og arbejdsmarkedets parter kan starte på en frisk.

Det er altså en meget begrænset lovgivning, som vel dårligt kan kaldes et indgreb; det har først og fremmest karakter af en pædagogisk vejledning fra det folketing, som i sidste ende har ansvaret for landets økonomi. På det grundlag kan arbejdsmarkedets parter forhandle og gøre det helt frit. Man kan gennemføre de reguleringer, som man finder er nødvendige, ikke mindst af hensyn til lavtlønsgrupper og andre med problemer på arbejdsmarkedet; det gælder taktregulering, lavtlønsværn og lignende ordninger.

På det grundlag kan det radikale venstre helt støtte det foreliggende lovforslag, og vi

[Estrup]

finder, at man dermed har lagt den bedste grund til en fortsat bedring i dansk konkurrenceevne.

Bollmann (CD):

Det forslag, som ministeren her har fremsat, kan vi fra CDs side give vor fulde tilslutning. Vi opfatter det som en klar tilkendegivelse over for arbejdsmarkedets parter om, hvilken udvikling i den økonomiske politik regeringen gerne ser fremmet, og det, der er tale om, er jo, at den dyrtidsregulering, der har været suspenderet siden 1982, nu afskaffes ved lovgivning. Jeg synes, man kan sige, at nu er luften rensset på et tilpas tidligt tidspunkt, inden overenskomstforhandlingerne går i gang.

Jeg synes også, man kan sige, at med den positive udvikling, vi har set i inflationen i de senere år, er det i hvert fald vores opfattelse, at fordelene ved en afskaffelse er betydeligt større end eventuelle påståede ulemper. Alene den begyndende forbedring af reallønnen, som andre har været inde på, den konkurrenceforbedrende virkning og udviklingen mod lavinflation taler klart for en afskaffelse af automatikken. Man kan også sige det kort på den måde, at hvis prisstigningerne, som det faktisk efterhånden er sket, simpelt hen går i stå, så er en dyrtidsregulering overflødig, og der er i hvert fald ingen, der kan være uenige i, at en dyrtidsregulering som resultat af udefra kommende prisstigninger er en skadelig ting, der blot udhuler samfundets økonomi.

Vi har noteret os, at dette forslag er et skridt på vejen, og vi er enige i, at der er behov for at standse andre former for automatisk regulering; det synes vi er positivt, og det er vi tilfredse med, men vi er da også tilfredse med, at det er slået fast, at f.eks. sociale pensioner og uddannelsesstøtte fortsat reguleres som hidtil.

Jeg ved godt, at nogle vil sige – og har sagt – at dette er et spørgsmål mellem arbejdsmarkedets parter, og at man griber meget voldsomt ind i spillereglerne, men hvis jeg har forstået det rigtigt, mener jeg, at det fortsat vil være muligt at indforhandle en dyrtidsregulering eller andre former for regulering, og derfor er det ikke rigtigt, som hr. Ole Henriksen siger, at der er foretaget nogle indgreb, der forbyder det.

Jeg synes også, man skal erkende, at hvis vi ser tilbage på de sidste 20 år, så er der gang på gang sket indgreb, ikke mindst over for dyrtidsreguleringen, uanset om vi har haft den ene eller den anden regering, så man skal ikke komme her og sige i denne forbindelse, at dette er en helt usædvanlig ting.

Vi bedømmer det altså som et økonomisk sundt og i øvrigt ret ukompliceret forslag, og derfor vil vi gerne hjælpe med til at få det gennemført, også inden sommerferien.

Elisabeth Bruun Olesen (VS):

Hr. Tørnæs sagde, at dette var et klart signal, og at tavlen nu var vasket ren, så der kunne indgås overenskomster på arbejdsmarkedet. Hr. Estrup udtrykte det lidt anderledes. Han sagde, at det var en pædagogisk vejledning. Og hr. Bollmann sagde, at nu var luften rensset.

Jeg ved ikke, om disse forskellige udsagn ved en nærmere analyse fortæller noget om de forskellige partier, men de dækker i alle tilfælde over det samme, nemlig at regeringen ensidigt har grebet ind til fordel for arbejdsgiverne og diktatorisk har sagt, at denne regulering skulle væk. Hvordan det skulle være en pædagogisk vejledning – en vejledning er ikke et diktat – har jeg altså lidt svært ved at forstå.

For dem, der er arbejdsløse, for dem, der er lavtlønnede, for dem, der i øvrigt er blevet ramt af regeringens politik, af afgiftsforhøjelserne osv. – og det er først og fremmest kvinderne, hvis nogen skulle have glemt det – er dette ikke en pædagogisk vejledning, for dem er det en utrolig stor forringelse af deres vilkår. Kvinderne er ansat dér, hvor lønningerne er lavest, de er ansat som ufaglærte i industrien, og lønforskellene bliver stadig større, så kvindernes løn bliver mindre og mindre i forhold til mændenes. Kvinderne er ansat på kontorer og i butikker og inden for det offentlige, altså de steder, hvor det er svært at tilkæmpe sig lønstigning i overenskomstperioden bl.a. på grund af nogle stive lønssystemer, og for dem har den automatiske regulering betydet utrolig meget; den har været til størst gavn for dem. Derfor er det også dem, man skader mest ved definitivt at tage den væk.

[Elisabeth Bruun Olesen]

Da dyrtidsreguleringen fungerede, var den med til at kompensere en smule for prisstigningerne, og lønudviklingen blev mindre skæv, fordi alle fik det samme beløb. Men man må sige, at de tider tilsyneladende er forbi, hvor ord som solidarisk lønpolitik og ligeløn og et forsvar for de svageste grupper var begreber, som selv nogle fra de borgerlige var nødt til at påstå at de gik ind for.

Nu tillader arbejdsministeren sig faktisk den frækhed at sige, at det er den fattigste tredjedel af befolkningen, der skævtrækker samfundsøkonomien. Hvor er argumenterne for, at dyrtidsreguleringen er så stort et samfundsøkonomisk problem? Mener regeringen, at den økonomiske krise skyldes arbejdsløses, ufaglærtes og bistandsklienters vilde og voldsomme overforbrug af biler, videomaskiner, sejlskibe og ægte tæpper? Eller er det bare sådan, at regeringen ønsker en endnu skævere indkomstfordeling end den, vi har i forvejen? Noget tyder på det, også når man f.eks. tænker på den såkaldte moderniseringsplan, som bl.a. har til formål at skabe større lønforskelle inden for det offentlige, og når man tænker på arbejdsministerens forslag i Bonnerupudvalget, der går ud på at fjerne eller begrænse muligheden for at få supplerende dagpenge for de uheldige, der er nødt til at leve af deltidsarbejde.

Indkomstpolitik er lønpolitik og ikke noget andet. Det er en omfordeling fra dem, der ikke har noget, til dem, der har noget. Lavtlønnede arbejdsløse får ikke noget ved, at andre lønarbejdere holder sig tilbage. Derfor er VS imod enhver form for indkomstpolitik, og derfor er vi faktisk også glade for, at lønmodtagerorganisationerne har trukket sig ud af Bonnerupudvalget. Vi håber, at de nu er nået frem til den erkendelse, at det må være nok med de konstante forsøg på at splitte lønarbejderne, på at splitte kvinderne og mændene, de lavtlønnede og de såkaldt højt-lønnede, arbejdende og arbejdsløse.

Indtil nu har fagbevægelsens ledere efter vores mening faktisk haft utrolig svært ved at forstå, at angreb på de arbejdsløse også er angreb på de arbejdende, og at man ikke får noget ud af at sælge ud af kravene. Vi håber, at vi ved de kommende overenskomstforhandlinger ser, at de faglige ledere vil kæmpe for såvel arbejdendes som arbejdsløses interesser. Det ville være noget nyt og noget yderst tiltrængt. Og hvis dette skulle få den

effekt, er der opnået én lille bitte god ting ved det, men vi er fundamentalt uenige i, at dyrtidsreguleringen skal forsvinde.

Vi var faktisk meget glade for at høre hr. Svend Aukens indlæg, for vi ved jo godt, at socialdemokratiet heller ikke vil genindføre dyrtidsreguleringen, men socialdemokratiet adskiller sig dog ved, at de vil lade arbejdsmarkedets parter selv forhandle sig frem, og det er dog i det mindste et gode.

(Kort bemærkning).

Estrup (RV):

Fru Elisabeth Bruun Olesen gjorde meget ud af at snakke om kvindernes og andre lavtlønnedes problemer på arbejdsmarkedet, og interessen for de problemer deler jeg helt; jeg mener også, at det er præcis en af de ting, som arbejdsmarkedets parter bør tilgode.

Men det, som jeg synes fru Elisabeth Bruun Olesen skylder at fortælle os, er, på hvilket punkt dette forslag koster de lavtlønnede en krone. Hvem er det, der mister noget som helst med dette forslag? Hvor står det i forslaget?

(Kort bemærkning).

Elisabeth Bruun Olesen (VS):

Det er klart, at i det øjeblik der ikke eksisterer en dyrtidsregulering, vil de mennesker, der arbejder inden for et normallønsområde f.eks., ikke kunne få en lønglidning i overenskomstperioden, og derfor vil de kvinder, der arbejder dér, selvfølgelig blive hårdt ramt.

(Kort bemærkning).

Estrup (RV):

Fru Elisabeth Bruun Olesen svarede ikke på spørgsmålet: ændrer dette forslag noget som helst ved den eksisterende situation?

(Kort bemærkning).

Elisabeth Bruun Olesen (VS):

Jeg ved da godt, at reguleringen er suspenderet, men der er stor forskel på at suspendere den og 100 pct. at fjerne den, for så går man et skridt i den forkerte retning. Så får man aldrig nogen sinde, hvis regeringen ellers bliver ved med at sidde ved magten, den

[Elisabeth Bruun Olesen]

situation tilbage, hvor de nævnte grupper har glæde af dyrtidsreguleringen, fordi det er de lavest lønnede. Det er dem inden for normal-lønsområdet, der har haft størst glæde af dyrtidsreguleringen, da den fungerede.

(Kort bemærkning).

Svend Auken (S):

Hr. Estrup sagde: jeg ønsker da, at de lavtlønnede skal få en ordentlig ordning på arbejdsmarkedet. Det ønsker jeg da at arbejdsmarkedets parter finder frem til.

Hvordan forestiller hr. Estrup sig det? Nu har man givet med den ene hånd til arbejdsgiverne. Hvad med det andet, er det kun tomme ord?

Og så til et andet spørgsmål til hr. Estrup, og det er spørgsmålet, om hr. Estrup faktisk synes, det er fair, at man ved to overenskomstperioder i træk fra arbejdsgiverside har sagt: hvis I fra lønmodtagerside vil gå med til helt at fjerne dyrtidsbestemmelserne i overenskomsterne, er vi parat til at betale noget for det. I 1983 var det endda en ret betydelig arbejdstidsnedsættelse, man talte om. Det kunne der så ikke blive enighed om, og nu kommer man fra det snævrere tænkkelige flertals side her i folketingssalen og siger til arbejdsgiverne: nu får I forlods opfyldt jeres vigtigste ønske i forbindelse med overenskomstforhandlingerne, og I skal ikke betale noget for det. Er det fair?

(Kort bemærkning).

Estrup (RV):

Jeg vil blot konstatere, at fru Elisabeth Bruun Olesen netop sagde det, som jeg også ønskede vi skulle have frem her: dette forslag ændrer intet ved tingenes tilstand, og så går jeg ud fra, at vi er enige om, at det er op til arbejdsmarkedets parter, hvad der er behov for i den kommende overenskomstsituation.

(Kort bemærkning).

Kaj Poulsen (S):

Jeg havde faktisk ventet, at hr. Estrup også havde svaret på hr. Svend Aukens spørgsmål.

Retstilstanden er sådan i øjeblikket, at hvis dette indgreb ikke foretages og folkettingen holder sig væk og der ikke kan blive

enighed under overenskomstforhandlingerne om at ændre på teksten i overenskomsterne, så gælder den gamle dyrtidsregulering, og det er naturligvis baggrunden for, at man har taget et forhandlingsgrundlag ud fra den ene part til fordel for den anden. Man har faktisk sat dem på den ene situation, og det var det, spørgsmålet gik på. Er det fair, hr. Estrup? Kunne vi ikke få et klart svar fra den radikales side på det?

(Kort bemærkning).

Elisabeth Bruun Olesen (VS):

Hr. Estrup siger, at der ikke er nogen ændring, men der er da den ændring, at man gør en suspension til en fjernelse, for hvis man ikke havde fremsat dette lovforslag, ville suspensionen jo ophøre. Hvis hr. Estrup mener, at lovforslaget er så inderlig ligegyldigt, fordi det ikke ændrer noget ved tingenes tilstand, hvorfor fremsætter regeringen så overhovedet forslaget?

(Kort bemærkning).

Anker Jørgensen (S):

Det, der sker, er jo, at denne regering under statsminister Poul Schlüters ledelse og med støtte af hr. Estrup og de radikale først suspenderer dyrtidsreguleringen i den ene overenskomstperiode og gentager det i den anden overenskomstperiode, og når så tilløbet til de næste overenskomstforhandlinger begynder, gør man præcis, som Dansk Arbejdsgiverforening ønsker det. Det er fuldstændig ensidig arbejdsgiverpolitik. Man tager forhandlingskortene ud af hænderne på den ene part på arbejdsmarkedet, således at den ved de kommende forhandlinger kommer til at stå betydelig svagere.

Det er der måske ikke noget mærkeligt i, når man ved, hvad der er borgelig politik, men det betyder altså en ekstra understregning af, at det er arbejdsgiverpolitik. Ja, undskyld, at jeg siger det til statsministeren, men man optræder som Dansk Arbejdsgiverforenings ubetinget loyale forlængede arm. Det er det og intet andet, der er tale om. Det har været Dansk Arbejdsgiverforenings ønske at få reguleringen ud af overenskomsterne, men retligt har man ikke kunnet gøre det, fordi der kun var tale om en suspension, og når så ikke Arbejdsgiverforeningen har kunnet få sin vilje, kommer statsministeren, arbejds-

[Anker Jørgensen]

nisteren og hr. Estrup og sørger for, at det sker, som Dansk Arbejdsgiverforening ønsker. Det er faktisk en politik, som er meget, meget utiltalende, usympatisk og utrolig ensidig, hr. statsminister.

(Kort bemærkning).

Estrup (RV):

Jeg skal blot sige til fru Elisabeth Bruun Olesen, at det, det drejer sig om, er, at overenskomsterne i denne samling er fastsat af folketinget. Det, som folketinget nu gør, er at tage konsekvensen og rydde bordet. Det synes jeg ikke der er noget mærkeligt i, men det, som vi startede diskussionen med, var, om dette indebar nogen forringelse i den eksisterende situation. Jeg kan konstatere, at det gør det ikke.

Statsministeren (Poul Schlüter):

Hr. Anker Jørgensen brugte så mange tillægsord i sit lille indlæg, at jeg dog alligevel synes, jeg bør komme med et kort svar. Alle de mange skrækelige tillægsord synes jeg godt vi kan lægge i arkivet, for det er jo tom buldren, når vi studerer realiteterne i de sidste 10-12 års lønudvikling.

Mens hr. Anker Jørgensen var statsminister og vi havde den fuldautomatiske dyrtidsregulering, oplevede vi – det er jo vitterlig en kendsgerning – år efter år, at alle lønmodtagergrupperes realløn faldt. I de sidste to år har vi oplevet, at reallønnen har kunnet holde, og meget taler for, at vi endog i 1986 får en ganske let forbedring af reallønnen.

Men så spørgsmålet om suspensionen. Vi har nu oplevet en 4-årig periode, hvor den fuldautomatiske dyrtidsregulering har været suspenderet, og det har virket godt. Det har nemlig bidraget stærkt til at forbedre danske virksomheders konkurrenceevne, og det er en del af forklaringen på opsvinget, som har givet os et hundredtusindtal af nye job, hvilket har betydet, at de mennesker – det drejer sig for øvrigt i alt om ca. 160.000 – i hvert fald har en højere indkomst end før, og at de føler mere tryk end før.

Så har regeringen tænkt: nu må vi nok hellere give klar besked i rette tid, inden parterne begynder overenskomstforhandlingerne til efteråret om vilkårene, og så har vi ønsket at sige til parterne: I må ikke regne med, at suspensionen af dyrtidsordningen fortsætter.

Hvis den fortsatte – det er jo tingenes nuværende tilstand – ville parterne egentlig ikke rigtig have noget at forhandle om. Vi har sagt: nu visker vi tavlen ren, og vi gør det nu i foråret, så kan I forberede jer. Og så er det i øvrigt op til parterne helt uden indblanding at drøfte, at analysere og at beslutte sig for nye reguleringsordninger, hvis de ønsker det. Jeg skal ikke komponere et menukort ved denne lejlighed, fantasien er tilstrækkelig hos arbejdsmarkedets parter. Der er mange muligheder for reguleringer i overenskomstperioden, man kan bare kaste blikket til udlandet. Der er mange fortræffelige instrumenter: der er taktreguleringsmuligheder, der er muligheder for genforhandling på et vist tidspunkt under visse forudsætninger, osv. Vi har bare sagt: nu er tavlen visket ren, vi kan ikke fortsætte med suspensionen, nu må I selv aftale fornuftige overenskomster, hvor I selv aftaler både lønstigningerne og eventuelle reguleringsmekanismer. Og så håber vi i øvrigt, at parterne ligesom vi andre har lært så meget af de gode erfaringer om reallønnen beskyttelse i de sidste år, at de aftaler noget fornuftigt. Det tror jeg de gør.

(Kort bemærkning).

Tørnæs (V):

Jeg synes, hr. Anker Jørgensen skulle føre bevis for den påstand, at dette lovforslag er fremsat efter ønske fra Dansk Arbejdsgiverforening.

(Kort bemærkning).

Svend Auken (S):

Statsministeren har én – jeg indrømmer: efterhånden noget slidt – plade i sit diskotek. Det er den, hvor man lidt fortegnet, ofte demagogisk og sjældent for at give en nøgtern fremstilling af tingene tager visse udvalgte tal frem fra en krisetid i den internationale økonomi, nemlig årene i begyndelsen af 1980'erne, og sammenligner dem med de internationale opsvingsår, vi lever under i dag, og derefter bruger denne tvivlsomme sammenstilling af tal til at retfærdiggøre dette eller hint påfund, regeringen netop er kommet med. Sådan også med hensyn til dyrtidsreguleringen.

Hvis man endelig vil argumentere, som statsministeren har gjort, skulle man jo tro,

[Svend Auken]

at vi havde bevaret reallønnen, siden dyrtidsreguleringen blev suspenderet. Rent faktisk har de grupper, der især har gavn af dyrtidsreguleringen, oplevet et reallønsfald på 8 pct., og ser vi på dem, der får overførselsindkomster, først og fremmest de arbejdsløse, de syge og andre, der lever på dagpenge, så har faldet været på næsten 15 pct., selv efter den 2 pct.s regulering, der blev indført her fra 1. april.

Det, dyrtidsreguleringen og andre former for regulering af ydelser var med til at sikre, var en vis ligelighed i befolkningen – en vis ligelighed. Der kan være situationer, hvor vi alle må acceptere et reallønsfald. Det måtte vi fra 1979 til 1982. Det var en nødvendig reallønstilpasning, men den var ligelig for hele befolkningen.

Det, der sker nu, er, at de helt nede i bunden af vort samfund skal bære fortsatte forringelser. Alle vi andre, der har vores på det tørre, klarer os såmænd fint uden dyrtidsregulering. Derfor er det sikkert rigtigt, at man kun trykker tilfredse hænder dér, hvor statsministeren færdes.

(Kort bemærkning).

Anker Jørgensen (S):

Jeg mener, at beviset – og jeg mener, det er et meget tydeligt bevis – er, at Dansk Arbejdsgiverforening igen og igen har forsøgt at få dyrtidsreguleringsbestemmelsen ud af overenskomsterne. Fordi der kun var tale om suspension, fik LO og fagbevægelsen medhold i, at disse dyrtidsparagraffer skulle blive, og det var Dansk Arbejdsgiverforening uhyre utilfreds med. Jeg føler mig overbevist om, at med den gode kontakt, som både venstre og de konservative har til Dansk Arbejdsgiverforening, har man gjort det, som Dansk Arbejdsgiverforening ikke har kunnet få medhold i, til en politisk afgørelse. Nu fjerner man nemlig totalt det, der står i overenskomsterne om dyrtidsregulering, når suspensionen holder op.

Det er det, der er en dokumentation, det er et bevis. Det er under alle omstændigheder i total overensstemmelse med det, som formanden for Dansk Arbejdsgiverforening lige har stået og sagt på Dansk Arbejdsgiverforenings generalforsamling, det svarer nøjagtigt til det. Det ønske, han dér har fremsat, er nu efterkommet af statsministeren og ar-

bejdsministeren, og det er dokumentation for, at man gør præcis det, som man fra Dansk Arbejdsgiverforenings side ønsker skal gøres.

Med dette initiativ river man overenskomstsyste­met op. Det skulle da være nogle mærkelige fagforeningsfolk, der ikke herefter sagde: nu laver vi ikke 2-årige overenskomster, eller: når der er løfteparagraf på minimallønsområdet, så skal vi også have det på normallønsområdet. Og så får vi et langt mere usikkert og uroligt arbejdsmarked. Og hvem er skyld i det? Det er Dansk Arbejdsgiverforening og de, der handler i overensstemmelse med Dansk Arbejdsgiverforenings politik. Det bliver enten 1-årige overenskomster eller løbende forhandlinger via løfteparagraf, blot overført til hele arbejdsmarkedet.

Dette perspektiv forstår den borgerlige regering såmænd ikke, men det er i virkeligheden uroskabende og ikke fredsskabende. I vil gerne have fred, siger I i regeringen, men det bliver ikke resultatet af det her.

(Kort bemærkning).

Kaj Poulsen (S):

Jeg synes, den tale, statsministeren her holdt, var bemærkelsesværdig på flere måder. Det var, som om den gamle 1982-optimisme lige var tilbage i et øjeblik med slagord, som der intet indhold er i.

Jeg vil godt spørge statsministeren, om det budskab til parterne, statsministeren gav til afløsning af dyrtidsreguleringen, var, at det bevægelige lønsystem – indbefattet al den fantasi, som statsministeren viste om, hvad der nu kunne afløse det – skal indføres på normallønsområdet og på alle de andre stive områder, herunder statens område. Det synes jeg kunne være interessant at få at vide, så har statsministeren i hvert fald sagt noget, som kunne være værd at arbejde med.

Statsministeren (Poul Schlüter):

Da det spørgsmål, hr. Kaj Poulsen stiller til mig, er enklere end det forrige, om hønen og ægget, så vil jeg da gerne svare: læs lovforslaget, studer det nu grundigt og forstå det! Det er meget enkelt. Det går ud på, at nu er tavlen visket ren, parterne på arbejdsmarkedet kan forhandle, og de kan principi-

[Statsministeren]

elt vedtage hvad som helst, de måtte blive enige om. Kan man forlange mere?

(Kort bemærkning).

Svend Auken (S):

Viske og viske! Hele argumentationen for dette lovforslag i dag har været, at det er suspensionen af den automatiske dyrtidsregulering, der har ført til det internationale energiprisfald og råvareprisfald og det internationale opsving, og det har også givet nogle fornuftige virkninger her i Danmark. Det er hovedindholdet i fru Jette Thomsens og andres indlæg her i dag.

Hvis det er rigtigt, at det er dette, at vi ikke har haft den automatiske dyrtidsregulering, der har givet os alle de gode ting, tror nogen så på, at det flertal, der har den opfattelse, vil tillade arbejdsmarkedets parter i praksis at forhandle sig frem til et tilsvarende system i fremtiden? Tror man virkelig det? Når hele argumentationen for, at alt er gået så strålende, som man hævder det er de sidste par år, er, at vi ikke har haft automatisk dyrtidsregulering, tror man så virkelig, at der er tale om en renvisket tavle for arbejdsmarkedets parter?

Nej, parterne ved, at hvis de aftaler noget, som smager af automatisk dyrtidsregulering, så vil det samme flertal bryde ind og genoplive lyksalighederne ved at suspendere den nye regulering.

Viske og viske!

(Kort bemærkning).

Estrup (RV):

Jeg synes, det hører med i hele denne diskussion om, hvilke muligheder forhandlings-systemet har, og hvilke muligheder der er for at indgå overenskomster, at vi bare et øjeblik kaster et blik på den historiske udvikling.

Hvad oplevede vi i 1983? Vi oplevede en overenskomstsituation, hvor dyrtidsreguleringen var suspenderet. Hvordan gik det med forhandlingerne, kunne de ikke lade sig gøre? Det synes jeg socialdemokratiet skulle overveje.

(Kort bemærkning).

Bjørn Westh (S):

Jeg får også lyst til at stille et spørgsmål til statsministeren, for hvis denne suspension

har været så gavnlig, hvorfor har Danmark så tabt produktivitet i de år, hvor dyrtidsreguleringen har været suspenderet? Hvorfor har Danmark tabt markedsandele, og hvorfor har Danmark aldrig haft et større betalingsbalanceunderskud, end vi har nu, hvis det har haft så gavnlige virkninger, at man suspenderede dyrtidsreguleringen?

(Kort bemærkning).

Anker Jørgensen (S):

Det er meget smart at bruge det begreb at viske tavlen ren, for det er jo et positivt begreb, og det er der ikke noget mærkeligt i at statsministeren og arbejdsministeren ønsker at anvende.

Men det er et tavleviskeri, som er ønsket af den ene part på arbejdsmarkedet og ikke er ønsket af den anden part. Og hvis man virkelig nøgternt og sagligt vil sige, at det er hensigtsmæssigt, at man visker en tavle ren, så plejer det at være baseret på, at man har forhandlet med parterne og fundet frem til, at det måske kunne være fordelagtigt på den ene eller hin måde. Man kan så viske tavlen ren. Så er det positive begreb brugt i rette tid og på rette sted.

Men her er det en handling, der så soleklart er i overensstemmelse, med det, som Dansk Arbejdsgiverforening ønsker. Det var det, jeg før brugte de mange ord på at forklare. Jeg skal ikke gentage dem nu, men jeg fortryder ikke et eneste af dem. Det er i virkeligheden 100 pct. det, som Dansk Arbejdsgiverforening ønsker at regeringen skal gøre, og den vil sikkert sende en takkeskrivelse til regeringen for det.

(Kort bemærkning).

Kaj Poulsen (S):

Hr. Estrup tog 1983-forhandlingerne op og sagde næsten med et smil, at det jo gik fint i 1983, da dyrtidsreguleringen var suspenderet. Skal vi så se på, hvad det var, der skete i 1983? Ja, der skete det, at ét forbund forhandlede dyrtidsreguleringen ud af overenskomsten. Dette forbund fik i betaling for dyrtidsreguleringen 7 kr. i timen. Det kan vi så omsætte til i dag.

Det, man gør her, er, at man fratager den ene part et godt forhandlingsgrundlag for at sælge noget, der har været væsentligt for par-

[Kaj Poulsen]

ten i mange år og formentlig stadig er det, men som man kunne forhandle ud og få betaling for. Det var 7 kr. i timen, beklædningsarbejderne fik i 1983.

Kofod-Svendsen (KrF):

Man kan stille det grundlæggende spørgsmål: hvad er mest gavnligt, et højinflations-samfund eller et lavinflationssamfund? Hvis vi ser på en vismandsrapport fra 1977, som taler om de fordelingsmæssige virkninger af inflationen, så er konklusionen dér helt klart den, at inflation er til fordel for de selvstændige og folk med fast ejendom og tilhørende gæld. De høster nemlig en stor formuegevinst ved den faldende pengeværdi. I inflationstider klarer de rige sig altid på en eller anden måde. Inflationen rammer især folk med jævne indkomster.

Tager vi hr. Svend Aukens firkantede udtryksform om Over- og Underdanmark, så betyder det jo, at inflationen gør Overdanmark rigere og Underdanmark fattigere. Det betyder så omvendt, at stabile priser og en fast kroneværdi er en økonomisk fordel for Underdanmark. Den antiinflationspolitik, firkløverregeringen har ført, har jo klart været til fordel for lavindkomstgrupperne.

Derfor kommer der også stadig flere signaler fra familier med bruttoindkomster på 400.000–500.000 kr., som under socialdemokratiske regeringer stiftede gæld i stor stil og havde en høj levestandard, om, at nu må de til at spare, og den udvikling vil yderligere blive fremmet, når skattereformen er indført.

Lavinflationssamfundet er efter min bedste overbevisning til gavn for de lavere indtægter, og hovedhensigten med dette lovforslag er jo netop, at vi bevarer lavinflationssamfundet.

Og så er der jo overhovedet ikke tale om, at man foretager indgreb i parternes muligheder for at føre kommende overenskomstforhandlinger. Der er ikke forbud i lovforslaget mod at lave en taktreguleringsordning eller andre ordninger, som man måtte blive enig om. Men lovforslaget er et klart signal om, at det lavinflationssamfund, som vi nu har etableret, skal fortsætte. Dette lavinflationssamfund giver ikke privilegier til de rige, som højinflationsamfundet gjorde det, og det er netop dette vigtige sigte, som kristeligt folkeparti gerne vil medvirke til.

Jeg vil gøre to bemærkninger til i forlængelse af forslaget. For det første skal lønmodtagere og forbrugere så vidt muligt fritages for automatisk pristalsregulering af priser. For det andet skal der komme en fremtidig regulering af en række offentlige ydelser: arbejdsløsheds- og sygedagpenge, boligstøtte, børnetilskud, løn til værnepligtige. Jeg forventer også regulering af bidraget til kontanthjælpsmodtagere og endelig af sociale pensioner og uddannelsesstøtte, som hidtil har skullet dyrtidsreguleres efter reguleringspristallet.

Men lad os bevare lavinflationssamfundet, det er på lang sigt til gavn netop for de lavere indtægter. Vi skal ikke have en situation, hvor de rige igen kan høste store fordele af en høj inflation.

(Kort bemærkning).

Kaj Poulsen (S):

I den tale, vi hørte her, var der faktisk stof til en hel afhandling om, hvem der har tjent på den politik, som er ført, siden vi skiftede regering, og det er de fattige eller de rige. Men når nu man sådan messer teorier ud om, hvor godt det er gået for de dårligst stillede i vort samfund, kan vi så ikke lige få hr. Kofod-Svendsen til at omsætte det i praksis? Nu kan vi ikke mere klare teoretiske taler. Hvor megen gavn har de arbejdsløse haft af, at man har stoppet reguleringen i den tid, der er gået?

(Kort bemærkning).

Kofod-Svendsen (KrF):

Jeg bemærkede, at hr. Kaj Poulsen slet ikke kom ind på det, jeg understregede, nemlig at inflationen har været til gavn for dem med høje indtægter og for dem med fast ejendom. Alle disse vældige muligheder, som de rige havde i højinflations-samfundet for at blive yderligere beriget, nævnte hr. Kaj Poulsen slet ikke, og det var da interessant, at han ikke imødegik det.

Jeg sluttede med at sige, at der skal ske en regulering af en række offentlige ydelser, bl.a. arbejdsløshedsunderstøttelse og sygedagpenge, og det mener jeg. Jeg har ikke bestridt, at der for nogle grupper er behov for reguleringer, og det siges også i lovforslaget. Det er det, vi satser på skal komme til efterå-

[Kofod-Svendsen]

ret. Hvis man havde læst arbejdsministerens fremsættelsestale, er der jo udtrykkeligt nævnt grupper, hvor der skal ske reguleringer, og det er væsentligt.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Bruun Olesen (VS):

Nu fik hr. Kofod-Svendsen gjort lavinflationssamfundet til en dyd i sig selv, noget, som alle lønarbejdere kunne drage nytte af. Da vil jeg gøre opmærksom på, at inflationen aldrig har været så lav i Danmark som under Madsen-Mygdal, og aldrig har lønarbejderne haft det så elendigt og fattigdommen været så stor, så den automatik, hr. Kofod-Svendsen snakker om, eksisterer ikke.

Hermed har jeg ikke sagt, at VS går ind for højinflation, men om højinflation er til skade for lønmodtagerne, afhænger af, hvorvidt lønmodtagerne er i stand til at tilkæmpe sig kompensationer for den høje inflation. Den anden måde at tænke på er ikke rigtig.

Og så er det ikke kun arbejdsløse, der har haft et reallønsfald fra 1982, hvor suspensionen trådte ind, til nu. Det har også ufaglærte kvinder og ufaglærte mænd, det har alle de svageste grupper på arbejdsmarkedet. De har ikke haft gavn af den lave inflation.

(Kort bemærkning).

Kaj Poulsen (S):

Jeg kan forstå på hr. Kofod-Svendsen, at dette er første skridt efter kristeligt folkepartis landsmødes krav om, at nu skal den sociale genopretning sættes i gang. Og jeg er også godt tilfreds med, at hr. Kofod-Svendsen sagde, at nu skal de arbejdsløse også have. Det sagde man også for et år siden, da vi diskuterede ændringer i arbejdsløshedsloven. Man kan selvfølgelig blive ved med at sige det så mange gange, at man selv tror på, at man går ind for det. Men hvornår sker der noget?

Det er jo fantastisk, at hr. Kofod-Svendsen kan stå og spørge: hvad er det, der er sket i samfundet, siden denne regering er kommet til, hvad er der da sket med den faste ejendom? Statsministeren har selvfølgelig en god rekord: på godt tre år er ejendomspriserne faktisk steget omkring 100 pct. Det er da lidt af en rekord. Det er fint, siger hr. Kofod-Svendsen, det kommer de svage til

gavn. Betalingen, som hr. Kofod-Svendsen var inde på, er det, som ministeren nu skriver i bemærkningerne til forslaget.

Hvad er det så for nogle dyrtidsreguleringer, der skal rives ud til efteråret? Er det ikke områder, som vil gavne de samme mennesker, som man nu fratager muligheden for at få reguleret deres løn? Som betaling for det skal de også have nedsat deres ydelser fra det offentlige.

Jeg har opfattet næstekærlighed og et kristeligt menneskesyn som noget om, at man skulle tage vare på de svageste i samfundet. De stærkeste klarer såmænd nok sig selv. Men jeg synes, hr. Kofod-Svendsen i hele argumentationen her siger noget om, hvad det er, kristeligt folkeparti står for. At det skulle være et kristeligt grundsyn, har jeg svært ved at se.

(Kort bemærkning).

Kofod-Svendsen (KrF):

Det er korrekt, at jeg for et år siden sagde, at der skulle ske en regulering af arbejdsløshedsunderstøttelsen. Det er måske forbigået hr. Kaj Poulsens opmærksomhed, at der skete en regulering pr. 1. april i år. Jeg har også sagt, at der skal ske yderligere regulering. Der har jeg udtrykkeligt henvist til det, som arbejdsministeren siger: at der til efteråret vil komme forslag om regulering af en række ydelser, og her er arbejdsløshedsunderstøttelsen nævnt. Så det er ikke korrekt, at den skulle sættes ned, hvis det var det, hr. Kaj Poulsen antydede. Der er sket en regulering pr. 1. april i indeværende år.

Jeg vil gerne spørge hr. Kaj Poulsen: da vi havde 1970ernes og begyndelsen af 1980ernes offentlige låntagning, hvor staten – fordi der var underskud på de offentlige balancer – udstedte statsobligationer, hvem var det så, der tjente på disse statsobligationer? Var det de fattige? Var det til gavn for de fattige, at staten måtte låne til høje renter?

Jeg mener, at den politik, som blev ført, hvor staten udstedte statsobligationer, flyttede penge fra de fattige til de rige. Og det, at der ikke længere er underskud på statens finanser, er en klar fordel for de fattige, når der ikke længere er nogen, der tjener højt på, at man må låne til høje renter. Det er da klart gavnligt, at den udvikling er blevet stoppet. Er hr. Kaj Poulsen ikke enig i den

[Kofod-Svendsen]

betragtning, at her er en udvikling, som virkelig er god socialpolitik? Det var dog urimeligt, at så mange kunne tjene på de statsobligationer.

Fru Elisabeth Bruun Olesen var inde på Madsen-Mygdal. Jeg må gøre opmærksom på, at der siden Madsen Mygdals tid er sket mange socialpolitiske landvindinger, som vi virkelig glæder os over.

(Kort bemærkning).

Lilli Gyldenkilde (SF):

Det er jo trygt og godt at vide, at der findes ting, som kristeligt folkeparti glæder sig over. Kunne kristeligt folkeparti så ikke være så venligt at gøre os andre den glæde at uddybe, om jeg virkelig har forstået det rigtigt, da hr. Kofod-Svendsen talte på kristeligt folkepartis vegne om reguleringer for arbejdsløse og for syge.

Det har hidtil været sådan, at reguleringer af satserne er sket på baggrund af, hvad der sker på arbejdsmarkedet. Derfor har f.eks. dyrtidsreguleringen af lønningerne tidligere haft meget stor værdi, når man skulle udregne, hvad reguleringssatserne så skulle være for arbejdsløse og syge. Vi ved, at disse satser er faldet med ca. 15 pct.; så meget har dyrtidsreguleringen altså spillet ind for disse grupper, at deres indtægter faktisk er faldet med 15 pct.

Nu fortæller så kristeligt folkepartis hr. Kofod-Svendsen os, at vi skal regulere på disse satser, for det har man besluttet på kristeligt folkepartis landsmøde, og det, der så kommer til udtryk her, er, at vi må afvente, hvad statsministerens parti finder ud af.

Er det virkelig rigtigt forstået? Har kristeligt folkeparti da ikke på baggrund af balladen på landsmødet, hvor det var helt tydeligt, at der var en social indignation, sat sig ned og prøvet at finde ud af, hvad det er for en regulering, man ønsker?

Spiser man råt det, som ligger her, er det ensbetydende med, at der ikke kommer noget, der blot ligner en dyrtidsregulering af satsen, sådan at vi kan få forbedringer for disse grupper. Det er ærlig talt ikke særlig venligt over for de mennesker, som det her handler om, hvis man ikke har gjort sig tanker i kristeligt folkeparti om, hvordan den sag skal klares.

(Kort bemærkning).

Kaj Poulsen (S):

Det nytter åbenbart ikke noget at stille spørgsmål til kristeligt folkeparti her i salen, men jeg skal da så afslutte denne debat med at være præcis lige så saglig, som hr. Kofod-Svendsen var, da han talte om gældsætningen og om, hvem den var til gavn for.

Hr. Kofod-Svendsen skal være opmærksom på, at det, som det har taget Danmark tiden fra Erik af Pommern til hr. Anker Jørgensen at opnå, er lykkedes denne regering på tre år: at fordoble statsgælden.

(Kort bemærkning).

Kofod-Svendsen (KrF):

Jeg ved ikke, om hr. Kaj Poulsen har læst den sidste budgetredegørelse, for dér er vi jo faktisk i den glædelige situation, at nu er der ikke længere underskud. Da denne regering tiltrådte, tydede alt på, at der var et underskud på 80 mia kr. Jeg vil da også gerne citere, hvad den tidligere, socialdemokratiske finansminister, Knud Heinesen, udtalte den 29. februar i 1980:

»Bestræbelserne på at spare på de offentlige budgetter er i realiteten begyndelsen på en kamp for at bevare velfærdsstaten. Fortsætter udviklingen uantastet, er vort velfærdssamfund for alvor i fare.«

Det var kloge ord af Knud Heinesen, som var klar over, at hvis den gældsætningspolitik, som virkelig var til gavn for de rige, som skovlede ind på statsobligationer, var fortsat, så havde velfærdssamfundet været truet. Men det var netop det, firkløverregeringen satte ind på: at bevare velfærdssamfundet. Jeg synes, det er overordentlig glædeligt, at man påtog sig den opgave, og at vi i dag kan konstatere, at der for 1986 ikke er underskud på statens budgetter.

Jeg må gentage til fru Lilli Gyldenkilde, at der faktisk er tale om, at der er en række ydelser, der skal opreguleres, og det vil vi arbejde for. Man kan nævne arbejdsløshedsunderstøttelse, syge- og dagpenge, boligstøtte, og jeg nævnte også kontanthjælp. Fru Lilli Gyldenkilde kan være helt tryk; vi vil gøre noget ved det.

(Kort bemærkning).

Lilli Gyldenkilde (SF):

[Lilli Gyldenkilde]

Jeg synes, vi i det mindste må forlange af os selv og af hinanden, at vi i hvert fald kan forstå, hvad vi snakker om. Jeg tror ikke rigtig – og det kan da være min skyld – at kristeligt folkeparti forstod en pind af, hvad jeg spurgte om, men man burde jo da i hvert fald kende virkeligheden.

Virkeligheden har været – indtil man begyndte at suspendere – at disse ydelser, arbejdsløshedsunderstøttelse, forskellige bistandsydelser og syge- og barseldagpenge, blev reguleret efter, hvordan lønudviklingen var på arbejdsmarkedet. Når man suspenderer reguleringen, som man gør det på denne måde, bliver det for, jeg ved ikke hvor mange år, men forhåbentlig ikke så mange, som regeringen tror. Når man begynder på det, så betyder det altså, at hvis man ikke sætter sig ned og finder en ny reguleringsmekanisme, så kan vi se i øjnene, at det kommer til at dreje sig om, at man måske regulerer med 45 kr. en eller to gange om året eller sådan noget.

Dér er det, jeg efterlyser fra kristeligt folkeparti, som jo er et politisk parti, at det må have gjort sig nogle tanker om, hvordan det vil regulere fremover på disse satser. Hvis man ikke vil give, skal vi sige 14 pct.s regulering, så man får opreguleret det i den forfærdelige situation, de her mennesker er kommet i, hvad vil man så, når man suspenderer den måde, man hidtil har reguleret på? Det er jo det, der står i dette forslag, at nu suspenderer man fremover også den måde, man har reguleret arbejdsløshedsdagpenge og sygedagpenge og barseldagpenge på.

Hvad er det så for en mekanisme, man vil have? Er det noget med, at vi så hvert eneste år eller to gange om året herinde skal forhandle, om det nu skal være 45 kr., eller hvad det skal være, med det til følge, at de mennesker, vi her omtaler, bliver ved med at være mindst 15 pct. bagefter i realløn i forhold til tidligere?

(Kort bemærkning).

Kofod-Svendsen (KrF):

Jeg skal blot sige til fru Lilli Gyldenkilde, at der kommer en regulering, og den kan fru Lilli Gyldenkilde så imødesee, når den kommer. Den vil komme.

Poulsaard (FP):

Der står herudenfor: »Når de store klokker lyde, kan de små ikke høres.« Vi har hørt de store klokker i dag, og vi har haft en diskussion mellem den forhenværende statsminister og den nuværende statsminister. Hvem der er klogest, er nok svært sådan at afgøre.

Jeg synes ikke, at arbejdsministeren har været særlig heldig med sine udtalelser. Jeg synes, det er fuldstændig vanvittigt at sige, at nu skal parterne have lov til at forhandle fuldstændig frit. Jeg synes også, det er sørgeligt, at finansministeren f.eks. siger: vi får ikke plads til skattelettelser. Ja, hvad skal de danske lønarbejdere så? Det var ellers den regering, der i sin tid lovede skattelettelser, men nu ved de danske lønarbejdere, at der ingen skattelettelser bliver.

Somme tider synes jeg, at statsministeren opfører sig fornuftigt, det skal indrømmes. Jeg medgiver, at statsministeren har haft en forfærdelig medvind, det har socialdemokratiet ret i, og man kan nok sige, at den mest uheldige statsminister i nyere tid er hr. Anker Jørgensen: da han gik af, kom medvinden.

Det, statsministeren har sagt gang efter gang, og som jeg synes er fornuftigt, er, at vi skal konkurrere os ud af den krise, vi står i, og det kolossale underskud, vi har. Hvis vi skal konkurrere os ud, hvis vi skal skaffe arbejdspladser, så skal vi ikke sætte lønnen op, så skal vi fastholde det lønniveau, vi har. På den måde kan vi skaffe arbejdspladser.

Men nu siger arbejdsministeren: fri forhandlingsret. Finansministeren siger: ingen skattelettelser. Så vil de danske arbejdere selvfølgelig forlange noget mere i lønningsposen til skade for beskæftigelsen, til skade for betalingsbalancen.

Nu har jeg siddet og hørt denne debat med alle de store kanoner. Hr. Svend Auken spørger: er det fair over for de danske lønmodtagere? Ja men hr. Svend Auken ved jo godt, at det er lønmodtagere, der er flest af. Hr. Svend Auken ved jo godt, at dette land har et kæmpebetalingsbalanceunderskud, som vi skal have fjernet, og hr. Svend Auken ved, at det ikke kan ske, uden at vi får produceret nogle varer. Man må sige, at fortidens synder også rammer de nye lønmodtagere. Vi har en regning, vi alle sammen skal være med til at betale – det glæder mig, at hr. Svend Auken nikker, så er vi enige på det område.

[Poulsgaard]

Når jeg har sagt det, vil jeg sige, at dette er en lidt mærkelig debat. De partier, socialdemokratiet og specielt SF, der står her og forsvarer dyrtidsreguleringen med næb og kløer, er de samme som de partier, der gang på gang har sagt, at dyrtidsreguleringen halter bagefter, arbejderne får ikke fuld kompensation. Det er sagt gang på gang, og vi er i og for sig enige i, at det har arbejderne ikke fået. Vi er også enige med de to partier i, at dyrtidsreguleringen var et værn for lønmodtagerne.

Skal vi tage stilling til dette lovforslag – og det skal vi jo – kan vi ikke glæde arbejdsministeren med at medvirke til at afskaffe den automatiske dyrtidsregulering, selv om jeg ved, at den er sat ud af kraft, suspenderet; altså skal ministeren ikke regne med vores stemmer. Men ministeren kunne regne med vores stemmer, hvis han allerede nu ville sige til arbejdsmarkedets parter: I må godt begynde at forhandle; den lønfremgang, der skal komme, giver vi i kraft af skattelettelser – men det har finansministeren jo afskåret os fra.

Arbejdsministeren (Henning Dyremose):

Jeg vil gå helt tilbage til starten af debatten, for dér udviste hr. Svend Auken stor kreativitet med henblik på at finde ud af, hvad der nu kan være årsagen til, at vi behandler det lovforslag, der ligger på folketingets bord i dag. Jeg kunne have anbefalet hr. Svend Auken bare at læse talen, der fulgte lovforslaget. Dér stod begrundelsen. De mere spidsfindige forsøg på at definere andre årsager hører slet ikke hjemme i forbindelse med den diskussion, der har været om forberedelsen af lovforslaget.

Hr. Svend Auken var også meget inde på: hvorfor nu? Det vil jeg da gerne redegøre for. Det er bl.a., fordi LO og FTF meget klart over for mig har udtrykt, at de måtte kende regeringens stilling til dyrtidsreguleringens fremtid inden det tidlige efterår 1986. De har præciseret, at det tidlige efterår 1986 er for sent. De har ikke bedt os om at fjerne dyrtidsreguleringen, men de har bedt om vores stillingtagen, og den har de så fået i form af det lovforslag, vi har fremsat.

Vi har altså på det punkt fulgt et ønske fra LO og FTF om – hvis man ikke kan lide udtrykket »at viske tavlen ren«; så kan vi da

godt kalde det »at gøre rent bord« eller komme med enhver anden udtalelse. Vi har altså gjort rent bord, vi har givet vores melding om dyrtidsreguleringen. Det har man bedt os om; man har ikke bedt os om det indhold, men man havde vel nok en forventning om, at det kunne blive et indhold af den karakter, når man bad om vores stillingtagen. Det tror jeg ærlig talt.

Det er også et meget hensigtsmæssigt tidspunkt for parterne at få det at vide på, for det er, inden de afholder de kongresser, hvor de skal diskutere kravene, hvor de skal udtale deres krav. Det er da ærlig og reel snak, at man, inden man begynder at udtale kravene, ved, hvad lovgivningsgrundlaget er.

Lovforslaget er jo ledsaget af en klar understregning af, at vi i øvrigt regner med, at arbejdsmarkedets parter klarer dette selv. Overenskomsterne 1987 er herefter en sag mellem arbejdsmarkedets parter baseret på det rene bord. Det har man altså fået.

Og så må jeg sige, at debatten om, hvorvidt vi er DAs forlængede arm, og hvad modydelserne er, afslører, at socialdemokratiet står i en dyb krise, hvor man ikke har bevæget sig fra klassesamfundet til det moderne samfund, hvor de løsninger, der skal skabes, ikke skal være til gavn for den ene part eller være til gavn for den anden part, men skal være til gavn for begge parter på samme tid, skal være til gavn for samfundet som helhed. Det er det, der er sket i den periode, hvor dyrtidsreguleringen har været suspenderet. Det er ikke bare, fordi dyrtidsreguleringen har været suspenderet, der er også andre årsager, men det er et af elementerne. Hvad er det, der er skabt? Der er skabt et lavinflationssamfund, et prisstabil samfund. Og hvad har det betydet? Ja, det har bl.a. betydet, at lønmodtagerne i langt højere grad er kommet i beskæftigelse.

Hr. Svend Auken kan så godt lide gramfonfonplader. Han har en, han spiller selv. Det er den med den internationale krise, og at man ikke må sammenligne den nuværende situation med, hvad der skete, mens man havde en international krise. Ja men lad os så se på udviklingen i Danmark og sammenligne med den internationale.

Vi ved alle sammen; at der i de sidste 3½ år er skabt over 150.000 nye job i Danmark, at der har været stor tilgang til arbejdsmarkedet, og at det har betydet, at arbejdsløshe-

[Arbejdsministeren]

den er faldet fra i gennemsnit 283.000 i 1983, 276.000 i 1984 og 252.000 i 1985, til vi i første kvartal 1986 er nede på et sæsonkorrigeret tal, der hedder 217.000. Der er i disse dage ophidsede diskussioner om, hvad tallet bliver for hele 1986. Der kommer mange forskellige skøn. Arbejdsmarkedsnævnene, som er tæt på, hvor det foregår, skønner, at vi i 2. kvartal kommer ned på et tal på 214.000, de skønner, at vi i 3. kvartal kommer ned på et tal på 194.000. De er altså langt mere optimistiske, end vi f.eks. ser at vismændene er.

Jeg synes ikke, vi skal tage en diskussion om profetierne for 1986, men vi kan i hvert fald konstatere, at i 1986 vil beskæftigelsen i Danmark igen stige så meget, at arbejdsløsheden falder sammenlignet med 1985.

Og hvordan ser det så ud i udlandet, hvor de jo ifølge hr. Svend Aukens grammofonplade må være inde i akkurat den samme udvikling, for vi kan jo ikke sammenligne med fortiden, vi skal sammenligne med nutiden? Nu har vi en international opgang. Derfor må det gå lige så godt i udlandet, som det går i Danmark, hvis man skal følge hr. Svend Aukens logik.

Jeg kan bare som ét eksempel – der kan findes mange andre – tage arbejdsløshedsprocenterne i EF-landene i perioden fra februar 1985 til februar 1986. I den periode er der i EF som helhed en svag stigning i arbejdsløsheden på trods af den internationale opgang, hr. Svend Auken taler om. Den falder i Danmark fra 10,9 pct. til 9,1 pct. Vi ligger i øvrigt væsentligt under EF-gennemsnittet. Vi har altså et mere markant fald i arbejdsløsheden end nogen andre lande, og i gennemsnit falder det ikke i de andre lande.

Der er altså nok alligevel et eller andet indenlandsk argument, og det er netop derfor, politikken her er til gavn for de arbejdsløse, der kommer i beskæftigelse, og det er jo det, det drejer sig om: at lave en ordening, lave en løsning, som er til gavn for lønmodtagere, for virksomheder, for det danske samfund.

En anden del af modydelsen er den real-løn, man har diskuteret lidt tidligere i debatten. Det er en kendsgerning, at fra 1975 til 1985 har der været et reallønsfald. Det har været specielt stort – jeg synes, hr. Svend Auken skal lytte til det, for det var en periode, hvor han som minister havde ansvaret – fra 1979 til 1982. I den tre års periode, hvor

vi havde den høje inflation, 10 pct. om året, faldt den gennemsnitlige LO-lønmodtagers realløn med 10 pct. Nu har vi skabt et lavinflationssamfund, nu har vi skabt et prisstabil samfund. Og hvad sker der nu for første gang i 10 år? Der sker det, at LO-lønmodtageren, den almindelige tjenestemand og funktionær, i 1986 har en reallønsfremgang, og det er jo det, det drejer sig om.

Modydelserne er altså, at lønmodtageren får det bedre, at virksomhederne får det bedre, at det danske samfund får det bedre, når vi har et prisstabil lavinflationssamfund. Det er det, vi skal bevare. Og lad os lægge den dér gammeldags socialdemokratiske, SF-inspirerede klassekampdogmatik på hylden. Det hører fortiden til. Det har intet på sig i et moderne samfund.

Hr. Svend Auken beskæftigede sig med forholdet til ILO. Jeg vil gerne sige, at hr. Svend Aukens bekymring vedrørende ILO deler jeg ikke. Vi vurderer klart, at det, vi foretager os her, er i overensstemmelse med ILO-konventionerne. Vi har noteret os, at der er lønmodtagerorganisationer, der har henvendt sig til ILO, fordi de mener det modsatte, og vi har derfor i går fremsendt vores redegørelse for, hvorfor vi ikke mener, at der er nogen som helst problemer i forhold til ILO-konventionerne.

Hr. Svend Auken talte om, at samtlige lønmodtagere nu havde forladt Bonnerupudvalget. Jeg skal tilgive hr. Svend Auken, at han ikke har set efter, hvem der var med i Bonnerupudvalget. Der er faktisk lønmodtagergrupper, der ikke har forladt Bonnerupudvalget. Men det er korrekt, at der er fire organisationer, der i en henvendelse til offentligheden og til udvalgsformanden har sagt, at de ønsker at træde ud af udvalget. Straks det skete, har jeg selv sagt kontakten de fire organisationer, fordi jeg synes, det er u hensigtsmæssigt, ikke for mig, ikke for det politiske system, ikke for ministeriets repræsentanter, men for lønmodtagerne, at deres egne organisationer ikke vil være med til at lave det saglige lovforberedende arbejde med noget så vigtigt som en finansieringsreform af dagpengesystemet.

Så af hensyn til lønmodtagerne har jeg bedt om, at de fire organisationer kommer til et møde hos mig, for at vi kan diskutere, om ikke vi kan finde et grundlag, hvorpå de kan genindtræde i udvalget, således at det kan

[Arbejdsministeren]

fortsætte. Jeg kan da i hvert fald glæde mig over, at der, så vidt jeg er orienteret, bliver et møde med de fire organisationer med henblik på den drøftelse. Jeg kan ikke sige, hvad der kommer ud af det, men jeg håber af hensyn til lønmodtagerne og af hensyn til et godt lovforberedende arbejde, at lønmodtagerrepræsentanterne vil være villige til at arbejde med i udvalget, således at de kan få medindflydelse på det lovforberedende arbejde, som de allerede har haft det for så vidt angår fejludbetalinger, og som de allerede har haft det for så vidt angår supplerende dagpenge.

Hvis det er den slags ting, hr. Svend Auken kalder »sukker godt fra den nye arbejdsminister til arbejdsmarkedets parter«, kan jeg hilse hr. Svend Auken og sige, at uanset hvad der bliver sagt i denne sag, uanset hvordan man reagerer i enkeltsituationer på initiativer fra den borgerlige regering og dens arbejdsminister, så vil der igen og igen og igen blive tilbudt sukker godt til arbejdsmarkedets parter, fordi jeg basalt tror på, at det er vigtigt for arbejdsmarkedets parter og for det politiske system, at der er et samspil.

Lad os en gang imellem, når vi er uenige, snakke højt om uenigheden, men lad os ikke på grund af uenighed om konkrete politiske spørgsmål glemme det daglige seje samarbejde, der kan skabe resultater i administrationen, i det lovforberedende arbejde, til gavn for hele samfundet og til gavn for lønmodtagerne.

Jeg håber ikke – det gjorde hr. Svend Auken heller ikke her – at socialdemokratiet vil anbefale lønmodtagernes repræsentanter at sætte sig uden for indflydelse i de næste 5-6-7-10 år, eller hvor mange år firkløverregeringen nu skal sidde, for det vil være synd for lønmodtagerne, hvis ikke de tager imod den indflydelse, der bliver tilbudt, og det tror jeg rent faktisk også at de vil gøre.

Over for hr. Ole Henriksen vil jeg blot understrege, hvad jeg allerede har sagt: det er meningen, at arbejdsmarkedets parter skal klare overenskomsterne selv, og vi glæder os til, at de gør det, og vi tror på, at det kan lade sig gøre.

Og hvorfor tror vi på det? Det er, fordi, som jeg lige har illustreret i mit svar til hr. Svend Auken, lønmodtagerne for øjeblikket har en regering, der tager de svageste parti, fordi vi skaber beskæftigelse, vi skaber frem-

gang til gavn for alle, specielt for de svage. Hvem er det f.eks. blandt de ledige, der har haft størst glæde af den bedre beskæftigelse? Det er de unge, og det er de langtidsledige. Det er nemlig blandt de unge og blandt de langtidsledige, der er sket det absolut største fald i arbejdsløsheden. Jeg synes, det er godt, at vi skaber resultater, der specielt er til gavn for de unge ledige og til gavn for de langtidsledige.

Til sidst har jeg lyst til at stille et spørgsmål – og dog; det kunne jo være, at socialdemokraterne og SF lod sig friste til i et øjebliks ophidselse at sige ja, så det ville måske være klogest at lade være at stille spørgsmålet, men det skal vel frem. Der blev ikke sagt noget om, at S og SF, hvis de får magt, som de har agt, i en fælles regering, vil genindføre den automatiske dyrtidsregulering. Det skal jeg ikke bebrejde S og SF. Det er et vældig fornuftigt, sagligt økonomisk synspunkt, at man ikke vil gøre det. Man vil overlade det til arbejdsmarkedets parter, hørte jeg hr. Anker Jørgensen sige i radioen forleden dag. Ja men det er jo lige præcis det, vi har gjort, og det er et godt og fornuftigt standpunkt, så det kan jeg tilråde at man fastholder.

Jeg skal slutte med at takke regeringspartierne ordførere og de radikale for, at vi får et flertal for at gennemføre denne meget fornuftige lovgivning.

Svend Auken (S):

Vi må konstatere efter debatten i dag, at hvis dyrtidsreguleringen i Danmark afskaffes for lønninger, for arbejdsløse osv., så sker det på foranledning af hr. Breckmann og hr. Maisted. Så kan det kun ske ved deres stemmers hjælp. Det er det snævrere tænkelige flertal. Alle oppositionspartierne i denne sal er gået sammen om at sige nej til regeringen.

Man vil altså, inden forhandlingerne på arbejdsmarkedet overhovedet er kommet i gang, imødekomme det væsentligste ønske hos den ene part med et så snævert flertal som dette. Vi ved, at senere i samlingen vil man gennemføre TV 2 med det samme flertal, og en lang række andre store indenlandske beslutninger træffes på dette grundlag. Jeg konstaterer det bare. Det er det snævrere flertal, man kan forestille sig.

[Svend Auken]

Jeg må på i alt fald egne vegne tage skarpt afstand fra, at det skulle være Landsorganisationen i Danmark og FTF, der var årsag til, at vi har fået dette lovforslag. Jeg tror, de ville udtrykke det betydelig stærkere, hvis de havde mulighed for at udtale sig her, end jeg gør det.

Så må jeg sige til arbejdsministeren, at jeg synes ikke, det var noget særlig tilfredsstillende svar, vi fik på spørgsmålet om ILO. Er det ikke rigtigt, hr. arbejdsminister, at den 6. marts i år kom der en foreløbig afgørelse, en enstemmig afgørelse i styrelsesrådet i ILO, der gik ud på, at man fra den danske regerings side havde overtrådt grundlæggende hensyn og regler i de to vigtigste konventioner om organisations- og aftalefrihed på arbejdsmarkedet ved at suspendere den automatiske dyrtidsregulering uden at forhandle med organisationerne? Selv om denne sag i øjeblikket er under behandling og kommer til afgørelse i juni, gør regeringen Gud hjælp mig det samme én gang til.

Formanden:

Hov, hov.

Svend Auken (S):

Undskyld. Man må undertiden påkalde de højere magter for at forstå den nuværende regerings politik.

Formanden:

Nej. Man må hjælpe sig selv.

Svend Auken (S):

Ja men man kan jo være tvunget. Jeg diskuterer ikke med formanden, men man kan jo, erkendt i ydmyghed, være nødt til at påkalde sig højere magter. Jeg indrømmer, at det var forkert af mig at gøre det ved denne lejlighed, selv om jeg i høj grad havde brug for det.

Jeg vil spørge arbejdsministeren: ville det ikke være mere fair, om man forinden havde undersøgt, om dette var i overensstemmelse med danske internationale forpligtelser, før man tvang folketinget til med kort frist at træffe afgørelse om det?

Jeg stillede et spørgsmål til arbejdsministeren, som vi bliver ved med at stille, indtil vi får et svar på det: omfatter den principielle afindeksering af vort samfund også en af-

skaffelse af pristalsreguleringen for afskrivningsgrundlaget i skattelovgivningen? Gør den det, eller gør den det ikke?

Og så endelig med hensyn til Bonnerupudvalget: jeg kommer ikke med nogen opfordring til lønmodtagerorganisationerne om noget som helst i forbindelse med Bonnerupudvalget. Jeg konstaterer bare, at dette udvalgsarbejde de facto er brudt sammen, og at senest arbejdsgiverne har sagt, at med den holdning, lønmodtagerne har indtaget – det er alle de store lønmodtagerorganisationer – ønsker Dansk Arbejdsgiverforening heller ikke at deltage mere i dette udvalgsarbejde. Det vil sige, at de spæde ansatser, der var til, at man igen fik en fornuftig dialog på arbejdsmarkedet, er ødelagt. Og så nytter det ikke noget, at man strør sukker ud, som det skete i forbindelse med arbejdsministerens i øvrigt meget smukke tanke om samarbejde på arbejdsmarkedet.

Ole Henriksen (SF):

Arbejdsministeren omtalte flere gange SF som et klasseparti. Det vil vi da også godt vedkende os at vi er. Det, vi kan savne lidt fra regeringens side, er, at man erkender, at man også fra den side fører klassepolitik. Jeg har i hvert fald ikke siden 1982 oplevet, at der ikke er ført klassepolitik herinde fra den borgerlige regerings side. Jeg tror nok, at jeg kan hente endnu flere lønmodtagere ude på arbejdspladserne, der vil skrive under på, at det er tilfældet.

Det er ikke, fordi vi ikke glæder os over, at beskæftigelsen stiger, og at der er lavinflation i samfundet. Det er ting, vi synes er udmærkede. Spørgsmålet er bare, om det berettiger til, at man nu afskaffer dyrtidsreguleringen på den måde, regeringen foreslår her. Er det virkelig suspensionen, der er årsagen til, at man har fået disse gevinster, altså den større beskæftigelse og den lavere inflation? Jeg mangler stadig væk, at der bliver ført bevis for, at disse forhold har deres rødder i suspensionen af dyrtidsreguleringen.

Så spurgte ministeren, om SF ville genindføre dyrtidsreguleringen, såfremt vi fik noget at skulle have sagt herinde. Det ville vi da gøre. Vi ville ophæve suspensionen, og så ville vi bede parterne om at forhandle om et resultat på dette område. Det er sådan set den model, vi ville bruge. Det måtte parterne

[Ole Henriksen]

på arbejdsmarkedet altså finde ud af, ligesom de nu kommer til at finde ud af, hvordan man vil sætte noget nyt i gang, hvis man kan komme til det.

Ministeren må da indrømme, at man giver lønmodtagersiden et tempotab fra starten i disse forhandlinger, som først skal indhentes, inden de overhovedet kan få noget reguleret ind, f.eks. et lavtlønsværn og andre former for reguleringer. Det er altså en ejendommelig måde, man visker tavlen ren på, at give lønmodtagerorganisationerne et handicap fra starten af. Lad dem dog forhandle deres reguleringsordninger selv, så kan de sælge dyrtidsordningen, som der har været tale om at de ville, men nu har de slet ikke noget at sælge. Det er det, der er problemet for lønmodtagerorganisationerne.

Arbejdsministeren (Henning Dyremose):

Jeg kan da godt forstå, at hr. Svend Auken har svært ved rigtig at erkende, at det bl.a. er, fordi LO og FTF har bedt om en hurtig stillingtagen, at vi giver resultatet. Det er ikke desto mindre tilfældet. Jeg er heller ikke sikker på, at de to organisationer i dag er så frygtelig glade for, at de har gjort det, men altså, de har gjort det. De har ikke bedt om det forslag, men de har bedt om en stillingtagen, og det har de altså fået.

Hr. Svend Auken henviser til ILO-notatet fra marts. Det notat kender jeg selvfølgelig også. Jeg kendte det også, inden jeg fremsatte mit lovforslag. Nu kan man jo bruge mange forskellige ord om det, der står som anbefalinger.

Vi har fortolket de ord, og så har vi selvfølgelig, forinden vi fremsatte vores forslag, undersøgt, om det er i orden. Det undersøger vi hos os selv. Det er nemlig os, der vurderer, om vi er i stand til at overholde konventionerne, og vi vurderer, at det, vi gør her, er i overensstemmelse med konventionerne. Hvis der er nogen, der er uenige, så kan de indklage os for ILO, og så må vi dér lade sagen gå sin gang. Det tager jeg med sindsro. Jeg glæder mig i øvrigt til ILO-konferencen i Genève i juni. Jeg har ikke noget imod at rejse til den type internationale arrangementer, skal jeg hilse og sige.

Så spørger hr. Svend Auken, om vi i forbindelse med afindeksering vil afskaffe indekseringen af skattegrundlaget. Ja men jeg

synes ikke, hr. Svend Auken henviser til noget, der står i lovforslaget eller i den tilhørende tale. Der står ikke noget om, at vi generelt vil en afindeksering. Det, der står, er, at vi vil have et lavinflationssamfund, et prisstabil samfund, og derfor har vi taget fat på tre emneområder, som har noget med inflation og prisdannelse at gøre. Det er det, vi har beskæftiget os med, det ene af dem i form af konkrete lovforslag, de to andre i form af bebudelse af lovforslag til efteråret. Men det er altså ikke under en overskrift, der hedder »afindeksering«. Overskriften er »prisstabil lavinflationssamfund«, og det er noget helt andet end en afindeksering af økonomien generelt. Hvis hr. Svend Auken vil have anskuelserundervisning i det, kan han f.eks. studere forholdene i nogle af de lande, der er baseret på indeksøkonomi, hvad vi jo slet ikke er i Danmark. Det er altså de tre emneområder, vi har beskæftiget os med, intet andet.

Jeg har også forstået, at Dansk Arbejdsgiverforening vil trække sig ud af Bonnerupudvalget, hvis det trods alt går sådan, at lønmodtagerne fastholder, at de vil trække sig ud. Det synes jeg er en meget fornuftig og hensigtsmæssig beslutning i så tilfælde. Det vil ikke være særlig hensigtsmæssigt at sidde med én af arbejdsmarkedets parter i udvalget, så jeg vil hilse DAs beslutning med glæde. Men jeg vil forinden gøre mig alle mulige anstrengelser af hensyn til lønmodtagerinteresser og af hensyn til samfundssinteresser for, at lønmodtagerrepræsentanterne bliver i udvalget, og at de dér samarbejder med Dansk Arbejdsgiverforening om et fornuftigt resultat.

Jeg vil gerne om spørgsmålet om at strø sukker ud sige, at jeg tror ikke det fjerneste på, at jeg kan bedrage arbejdsmarkedets parter ved at strø sukker ud. Nej, det, man kan, er ved igen og igen i konkrete sager, f.eks. når man skal diskutere asbest, at stå på de interesser, arbejdsmarkedets parter, bl.a. LO, har, for at få lov til at vurdere sagerne i arbejdsmiljørådet og være med til at træffe bestemmelse. Hvis man igen og igen systematisk viser respekt for arbejdsmarkedets parter og viser vilje til at gennemføre de resultater, de står sammen om, så er det i og for sig ligegyldigt, hvem der kalder det sukkermad, og hvem der kalder det alt muligt andet. Det er for arbejdsmarkedets parter resultaterne,

[Arbejdsministeren]

der tæller, fremfor tomme politiske demonstrationer, og det har jeg stor tillid til vil betyde, at jeg også efter dette forslag vil have et ganske udmærket forhold til begge sider på arbejdsmarkedet.

Efter at have hørt hr. Ole Henriksens svar på mit spørgsmål skal jeg undlade at gentage det over for hr. Svend Auken, for jeg vil meget nødig lokke hr. Svend Auken til det forkerte svar.

(Kort bemærkning).

Svend Auken (S):

En ting har arbejdsministeren sagt, som jeg er enig i, og det er, at man på arbejdsmarkedet er mindre interesseret i floskler end i konkrete resultater.

Dette lovforslag er et konkret resultat; det er til at tage og føle på. Her ophæver man vigtige bestemmelser i gældende overenskomster uden nogen form for forhandlinger med lønmodtagerne på arbejdsmarkedet, dem, det vedrører. Det er et konkret resultat og ikke en tom talemåde, så det sætter faktisk kun i relief, hvad jeg har kritiseret før.

Men det er ikke det, der får mig til at tage ordet nu. Det er den interessante udtalelse om, at den dyrtidsregulering, der gælder for erhvervslivet, ikke skal berøres af regeringens planer om at afskaffe dyrtidsreguleringen. Vi har dyrtidsregulering, når det gælder lønninger – den har været suspenderet, men det har vi haft – vi har dyrtidsregulering, når det gælder en række offentlige ydelser, og så har vi dyrtidsregulering for den del af offentlig støtte, som hedder lov om afskrivninger, hvor det i sin tid blev indført, at man kunne pristalsregulere, dvs. dyrtidsregulere afskrivningsgrundlaget. Denne dyrtidsregulering har været til stor fordel for erhvervslivet, der derfor har betalt mindre i skat.

Nu kommer arbejdsministeren og siger: vi vil afskaffe al den dyrtidsregulering, der sikrer lønmodtagere, al den dyrtidsregulering, der sikrer værdien af sociale ydelser, men den dyrtidsregulering, der vedrører erhvervslivets afskrivninger, skal ikke berøres af regeringens initiativer. Og så taler han om gammeldags klassepolitik. Om gammeldags klassepolitik! Jeg ved ikke, hvad denne nymodens foranstaltning er, men den minder om den gammeldags til forveksling.

(Kort bemærkning).

Lilli Gyldenkilde (SF):

Jeg bemærkede, at arbejdsministeren i sit sidste indlæg appellerede vældig meget til, at lønmodtagernes repræsentanter skulle blive i Bonnerupudvalget. Det, som ministeren glemte at sige noget som helst om, er jo, hvad det er for et kommissorium, der er lagt til grund for Bonnerupudvalgets arbejde.

Jeg må sige, jeg synes, det er helt fint, at lønmodtagernes repræsentanter nu på nogle områder siger, at nu kan det være nok, når de får forelagt sådan noget som det, vi står her og drøfter, suspension af dyrtidsreguleringen. Det sker ikke via en forhandling, men ved, at man bliver indkaldt til et orienterende møde, og så har man bare værsgo at æde det her. Og så skulle de blive siddende i et udvalg, hvor kommissoriet er, at det, der foreslås, ikke må koste penge! Det er det, der bringer mig herop.

Ifølge kommissoriet må det ikke koste noget. Det, der skal ændres i regelsættet osv., må ikke koste en krone, og det vil sige, at det, lønmodtagerne kan sidde og være med til at beslutte i Bonnerupudvalget, meget let kan blive noget, hvor vi andre bagefter kan sige: ved I hvad, venner, I har siddet som gidsler i det udvalg, og det er for dårligt, at I bliver siddende, når regeringen mishandler jer på den måde, som de gør, ved bare at kalde jer ind til en orientering, når det handler om nedskæringer, hvilket det her jo kommer til at betyde.

Jeg synes, det er flot, at man er gået ud af det udvalgsarbejde. Jeg ville ønske, at det også ville få den følge, at det lovforslag, som vi i øjeblikket behandler vedrørende regelsætning, ikke blev til noget, for det er jo lavet i det samme udvalg.

Arbejdsministeren (Henning Dyremose):

Jeg må jo notere mig, at hr. Svend Auken mener, at loven om afskrivning – det er jo en tidligere stor socialdemokratisk statsmand, der har en stor del af æren for, at vi nogen sinde fik en sådan lov – er udtryk for offentlig støtte.

Jeg deler ikke den vurdering; jeg mener, det er en hensigtsmæssig metode til at skabe investeringer i erhvervslivet, og investeringer i erhvervslivet bruges til at skabe arbejds-

[Arbejdsministeren]

pladser, skabe beskæftigelse; det er faktisk også til gavn for samfundet.

Men jeg synes, vi næsten er på vej ind i afslutningsdebatten, og der skal vel også være nogle få kugler til den, så derfor har jeg ikke tænkt mig at gå ind i diskussionen om indeksering og lov om afskrivning. Det er faktisk heller ikke arbejdsministerens område, det er derimod dyrtidsreguleringen. Så meget om det.

Til fru Lilli Gyldenkilde vil jeg godt sige, at der rent faktisk ikke står noget som helst i kommissoriet om niveauet. Jeg står med kommissoriet her. Der står ikke noget om niveauet, der står nogle andre ting, og det væsentligste, der står, er, at udvalget anmodes om at komme med forslag til et forbedret finansieringssystem.

Det drejer sig altså om, hvordan man skal finansiere de arbejdsløshedsdagpenge, som i øvrigt skal fastlægges på en helt anden måde. Det er altså finansieringssiden, der skulle dækkes i det kommissorium, som parterne selv har accepteret tidligere.

Det er derfor, jeg er en lille smule forbavset over, at en ændring på ydelsessiden fører til en reaktion for så vidt angår et udvalgsarbejde, der drejer sig om finansieringssiden. Det er det, jeg godt vil have lov til at drøfte med parterne i håb om, at parterne for deres egen skyld og for deres medlemmers skyld går med ind i arbejdet, således at vi får en samlet vurdering, hvor arbejdsmarkedets parter fra starten kommer med deres bidrag. Det håb vil jeg meget gerne gentage meget stærkt.

(Kort bemærkning).

Svend Auken (S):

Lønmodtagerorganisationerne har jo selv argumenteret meget overbevisende for deres eget standpunkt. De mener, at spørgsmålet om regulering af dagpengenes størrelse og diskussionen om den fremtidige finansiering er intimt forbundne, og det er baggrunden for, at de har trukket sig ud.

Om det så lykkes arbejdsministeren at overtale dem til alligevel at gå ind, skal jeg ikke udtale mig om. Det kan de selvfølgelig selv vurdere, men jeg synes nok, at behandlingen af denne sag må mindske appetitten til at indgå i for tæt samarbejde med regeringen og den nuværende arbejdsminister.

Så siger arbejdsministeren, at dyrtidsreguleringen af afskrivningsgrundlaget jo ikke er arbejdsministerens område, så det vil han slet ikke kommentere. Men her står jeg med fremsættelsestalen af 20. maj i år med alt det, arbejdsministeren gerne vil udtale sig om. Der står noget om forsikringspræmier – er det arbejdsgiveren ... er det arbejdsministeren, ja, undskyld fortalelsen? – huslejer, sygedagpenge, boligstøtte, børnetilskud, løn til værnepligtige, alle de steder, hvor der er dyrtidsregulering i dag. Det vil arbejdsministeren gerne være med til at fjerne dyrtidsreguleringen for, men når det drejer sig om dyrtidsreguleringen af afskrivningsgrundlaget, så skal ordningen bevares. Jeg må sige, som statsministeren engang sagde det: hellere dobbeltmoral end ingen moral.

Så vil jeg endelig sige, at hvad nytter det, at man nu hævder, at man har vasket tavlen ren, når alle ved, at man har gemt kridtet i lommen?

Arbejdsministeren (Henning Dyremose):

Til almindelig beroligelse for hr. Svend Auken skal jeg sige, at det, jeg udtaler mig om i fremsættelsestalen, har jeg selvfølgelig konfereret med de relevante ministre. Derfor står det på den samlede regerings vegne som et budskab, der har noget at gøre med det prisstabile samfund, lavinflationssamfundet.

Det andet tema har vi simpelt hen ikke diskuteret i den sammenhæng, og derfor vil jeg ikke udtale mig om det.

Hermed sluttede forhandlingene.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden:

Formanden:

[Formanden]

Der er ikke mere på dagsordenen.

Kommunaludvalget har afgivet betænkning over:

Forslag til lov om ændring af lov om kommunal indkomstskat og af lov om udskrivning af skat til amtskommunen. (Det kommunale og amtskommunale personfradrag m.m.). (Lovforslag nr. L 269).

Eksemplarer vil blive omdelt.

Erhvervsudvalget har afgivet betænkning over:

Forslag til folketingsbeslutning om fleksible åbningstider. (Af Aase Olesen m.fl.). (Beslutningsforslag nr. B 96).

Eksemplarer vil blive omdelt.

Der er foretaget ændringer i følgende ud-

valg:

Arbejdsmarkedsudvalget (22/5 86):

Udtræder: Taanquist (S)

Ny stedf.: Svend Auken (S)

Retsudvalget (22/5 86):

Udtræder: Ingerlise Koefoed (SF)

Ny stedf.: Carsten Andersen (SF)

Folketingets næste møde afholdes i morgen, fredag den 23. maj 1986, kl. 10.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den i salen opslåede dagsorden.

Mødet hævet kl. 15.28
